

A MAGYAR BUDDHISTA SZENT

1. rész

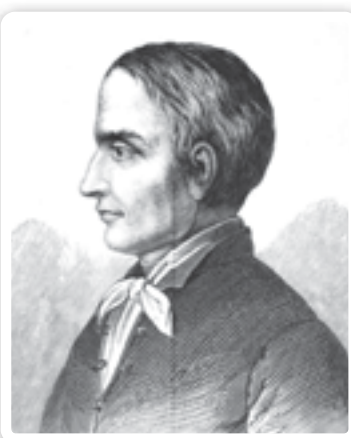
Kőrösi Csoma Sándor az első európai, akit Japánban megvilágosított szentnek nyilvánítottak. Sírja buddhista zarándokhely lett, Vietnámban emlékkoltárt, sztúpát emeltek a tiszteletére.

A tudományos világ Kalkuttától Londonig, Tokiótól Párizsig egy új tudományág, a tibetológia megalapítójaként tiszteli, aki a világon elsőként fordította angolra, értelmezte és rendszerezte a tibeti nyelvet, irodalmat és vallási tanokat.

Kőrösi Csoma Sándor világhírű nyelvtudós és buddhista szent.

Vajon mi mit tudunk róla?

Mindent! – vágják rá csomakőrösi olvasóim, akik büszkén őrzik emlékét. Szülőfaluja, Kőrös róla kapta a Csomakőrös nevet. A templom mellett álló mellszobrán sosem hervad el a virág. Évente megünneplik, nemzetközi konferenciákat tartanak, könyvek egész sorát adják ki a tiszteletére.

Kőrösi Csoma
Sándor

Kedves nyomkereső barátaim, nem lesz most szükségünk nyomolvasásra, kutatásra. Kőrösi Csoma Sándor életének, Kőrösről a Himalájáig vezető, sok ezer kilométeres útjának szinte minden lépését ismerjük. Nem adatokat, eseményeket keresünk, hanem emberfeletti erejének forrását, szellemi, lelki, erkölcsi nagyságának titkát.

Ehhez viszont ismernünk kell nagy útját: indulását, nagyívű pályáját, kitérőit, kényszerű vesztegléseit és az utolsó sorompót, mely a cél előtt megálljt parancsolt a rendíthetetlen vándornak. (Olvassátok el Korda István *A nagy út* című szívszorító regényét.)

Csoma Sándor 1784-ben született székely határőr-család hatodik gyermekeként. Szegények voltak, de a határőröket megillető nemesi címmel együtt egy sereg sorsformáló jellemvonással tarisznyálta fel a szülői ház: önérzet, büszkeség, meg nem hajló akarat, kitartás, önfegyelem, a hazát szolgáló áldozatkészség. Ezek mellé a Jóistentől kapta csillogó értelmét, páratlan memóriáját, nyelvtehetségét. Első olvasásra, hallásra mindent megjegyzett, élete végére húsz nyelvet ismert.

Kőrösi Csoma Sándor útja

15 évesen 1799-ben 300 km-t gyalogolt apjával, hogy eljusson a nagyenyedi Bethlen Kollégiumba, ahol szolgadiákként kezdte, és megbecsült tanárként fejezte be tanulmányait. Szüntelenül dolgozott, tanult és tanított, már gyermekként megkezdte a tandíjra és az ellátására valót, sőt pazarlóbb diáktársainak ő adott kölcsön, és haza is küldött valamicskét.

Enyedi tanárai hatására született meg életcélja, amelytől semmi nem tántoríthatta el: megtalálni a magyarok őshazáját. Ám a finnugor származással szemben ő nem az Ural vidékén kereste a magyarok bölcsőjét, hanem Belső-Ázsiában, a jugorok (ujgurok) földjén, akik meggyőződése szerint a hunok leszármazottai. Csakhogy ezt bizonyítani kellett.

Így ér véget majd küldetésem, ha egyszer be tudom majd bizonyítani, hogy ellentétben a finn-magyar elmélet mellett kardoskodók megnyilatkozásaival, a magyar nép igenis Attila népe. (Kőrösi Csoma Sándor)

Ezért tanult, és edzette testét, jellemét. *Nekem sokan parancsolnak – mondta diáktársainak –, hadd parancsolhassak én is a gyomromnak. Ti is tehetnétek, de nincs akaratotok.* A kopasz földön vagy deszkán aludt, néha napokig egy korty vizet sem

ivott, édességet, szeszes italt soha, húst ritkán fogyasztott, eledele a „kollégyom”-cipő, gyümölcs, öntött saláta, túró volt.

1816-tól Göttingenben perzsa és arab nyelvet, keleti kultúrát tanult, majd Horvátországban,

Zágrábban sajátított el több szláv nyelvet és nyelvjárást, mindezt azért, hogy felkészüljön ázsiai utazására.

1819 novemberében indult el Enyedről – gyalog, kis batyuval, kevéske pénzzel.

A mai utazó repülön cikázik minden ellen bebiztosítva, beoltva, GPS és Google nélkül egy tapodtat sem lépve, bőrdíj tömve, bankkártyáján a szükséges összeg. El sem tudjuk képzelni, és egy hétig sem bíránk ki azokat az embertelen körülményeket – fagyot, forróságot, éhséget, szomjúságot, bizonytalanságot, veszélyt –, amelyek között Kőrösi utazott, élt és dolgozott a következő 23 évben.

Bukaresten, Szófián át jutott el Konstantinápolyba, innen hajón Alexandriába, de a pestisjárvány miatt mindkét várost el kellett hagynia. Szíriából arab viseletben, egy karavánhoz csatlakozva Moszulba, a Tigris folyón csónakkal Bagdadba, innen 1820 októberében Teheránba ment.

Az ottani angol nagykövet támogatásával tökéletesítette angol és perzsa nyelvtudását, majd pártfogóinál hagyva iratait és végrendeletét, Szkander bég néven, perzsa ruhában utazott tovább a veszélyekkel tele Belső-Ázsia felé. Hosszú és kalandos útján 1822-ben érkezett Kabulba, majd Kasmíron át a nyugat-tibeti Ladakh királyság székhelyére, Leh városába.

Itt találkozott William Moorcrofttal, akinek biztatására és segítségével tanulmányozni kezdte a tibeti nyelvet és irodalmat – elsőként a világon.

De hiszen nem ezért vágott neki a nagy útnak! Talán feladta élete célját?

A választ együtt kell megtalálnunk.

Zsigmond Emese

(A második részt a februári Napsugárban olvashatjátok.)

Kövesd egyetlen apróságban Kőrösi példáját: ne egyél semmilyen nyalánkságot. Írd meg, meddig bírtad?

Havonta és év végén díjakat! sorsolunk ki

Októberi nyertesünk a korondi IV. B osztály.

A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php